عضو شورای‌عالی انقلاب فرهنگی گفت:
در مقوله ارتقای نهاد خانواده و مسئله جمعیت
نیاز به یک انقلاب، نهضت و تحول داریم که باید برنامه‌ریزی شود.

۱۸ مأموریت مدیر حوزه‌های علمیه برای ستاد راهبری خانواده و جمعیت حوزه

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و عضو فقهای شورای نگهبان در جمع اعضای ستاد راهبری خانواده و جمعیت حوزه‌های علمیه در سخنانی، اظهار کرد: در میان ۲۰۰ طرح تحولی حوزه، ستادهای راهبری وجود دارند که کار جهادی انجام می‌دهند، بدون آنکه ساختار رسمی داشته باشند و در بعضی مواقع، از کارهایی که دارای ساختار می‌باشند، جلوتر هستند.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، به حضور فعال و کنشگر حوزه در مباحث اجتماعی اشاره کرد و افزود: تاکنون ۲۰ ستاد راهبری مورد نیاز نظام، جامعه و اصل انقلاب شکل گرفته است و ستاد راهبری خانواده و جمعیت، یکی از ستادهای پیشران و موفق است که باید فراساختاری بوده و فکربسته نباشد و جریان‌های با روحیه جهادی که کمتر به‌صورت شکلی و ساختاری‌اند، فعال‌تر و مؤثرتر عمل می‌کنند.

عضو فقهای شورای نگهبان در بخش دیگری از سخنان خود، به نکات ۱۸گانه مورد نظر خود در خصوص ستاد راهبری خانواده و جمعیت حوزه‌های علمیه اشاره کرد که این نکات عبارتند از:

▫ ۱. حوزه و نهادهای فرهنگی و نهادهایی که به‌نوعی مرتبط با این ستاد هستند، باید نهضت تحول و اعتلای خانواده و جمعیت را در برنامه‌های خود دنبال کنند؛ به‌طوری‌که ما در مقوله ارتقای خانواده و جمعیت، نیاز به یک انقلاب، نهضت و تحول داریم؛

▫ ۲. در صورت تهیه برنامه ۵ ساله ستاد راهبری خانواده و جمعیت، این برنامه باید به تأیید مدیریت حوزه رسیده و متصل به برنامه‌های تحولی باشد؛

▫ ۳.قانون جمعیت و نهاد خانواده، قانونی با ابعاد متعدد و وسیع است که مسیر سیزده ساله‌ای را پیمود و از زمانی که در شورای‌عالی مطرح شد و دوران پرفراز و نشیبی را پشت‌سر گذاشت و برای علمیاتی شدن، بنده از هر فرصتی در هر ملاقاتی با وزرا و مسئولان، خواستار پیاده‌سازی و اجرایی کردن آن شدم که هر سازمان، نهاد و وزارتخانه‌ای، پوشه‌ای خاص و ویژه طرح تحولی خانواده و جمعیت را ایجاد کند و به‌تناسب، شهر به شهر، استان به استان و وزارتخانه به وزارتخانه دنبال شود تا شاهد آن تحول و نهضت مدنظر گردیم؛

▫ ۴. برنامه‌ها و چارچوب برای فعالیت‌های خود تهیه کنید که با جامعیت آن را برای اجرا از طریق وزارت کشور به بخشداری‌ها، فرمانداری‌ها و استانداری‌ها ابلاغ خواهیم کرد؛

▫ ۵. در برنامه بودجه ۱۴۰۱ تبصره‌های مدنظر ظرفیت عظیمی برای پایه‌ریزی آنچه که در قانون تعالی جمعیت آمده، پیش‌بینی و فراهم شده است؛

▫ ۶. تهیه پیوست خانواده و جمعیت برای همه نهادها و سازمان‌ها به‌عنوان اولین طرح جامع تحولی خانواده و جمعیت؛

▫ ۷. طرح هدفمندی حوزه در خصوص معیشت از ۵ سال پیش آماده‌سازی و پیگیری شد که بحمدالله در این‌خصوص، اقداماتی در ۴ کارکرد محصلان متأهل ۱۸ سال تحصیل، مدرسان و اساتید همچنین محققان در حال انجام است که انشاءالله برای خواهران نیز، این طرح از ماه‌های آینده اجرا خواهد شد؛

▫ ۸. تولید محتوا برای گفتمان‌سازی و ترویج فرهنگ ازدواج، فرزندآوری و تربیت اسلامی؛

▫ ۹. تأکید بر ازدواج چند میلیون جوان در سن ازدواج و یا به تأخیرافتاده؛

▫ ۱۰. حضور جدی و قوی در ستاد ملی خانواده و جمعیت و ارائه طرح‌ها و برنامه‌های متقن و جامع؛

▫ ۱۱. با توجه به برنامه هفتم توسعه، برنامه‌ها و طرح‌های مدنظر ارائه گردد؛

▫ ۱۲. با توجه به حضور اندیشمندان و فضلای صاحب‌نظر، انتظارات و اولویت‌های مدنظر پیرامون عملیاتی‌تر شدن طرح و برنامه‌های مربوط به نهضت تحول خانواده و جمعیت ارائه گردد؛

▫ ۱۳. توجه به رشته‌ها و دوره‌های مربوط به جمعیت به‌طوری‌که در ۲۰۰ طرح تحولی حوزه، ۲ طرح به‌عنوان دو بال برنامه‌های تحولی حوزه قرار دارد که یکی «درختواره رشته‌ها» و دیگری «درختواره مهارت‌های کاربردی» است؛ لذا این طرح را مورد بررسی قرار داده و ایده‌های مرتبط با موضوع را ارائه کنید؛

▫ ۱۴. دفتر فقه معاصر یکی از اقدامات نو حوزه علمیه در دوره اخیر است و البته به‌زودی شاهد فلسفه علوم عقلی و انسانی در حوزه خواهیم بود که به‌عنوان جریان‌سازی علمی در قلب حوزه در قالب ۳۵ محور برنامه‌ریزی شده است که دفتر فقه معاصر، یکی از آنها می‌باشد؛

▫ ۱۵. برگزاری جشنواره سراسری جمعیت و شناسایی ایده و برنامه‌های جدید؛

▫ ۱۶. انجام فعالیت‌های پژوهشی با موضوع خانواده و جمعیت در حاشیه طرح‌های پژوهشی مورد نیاز نظام، به‌طوری‌که دارای خروجی مشخصی باشد؛

▫ ۱۷.دعوت از سازمان‌ها و نهادهایی که می‌توانند عضو ستاد باشند و دارای انگیزه پیوستن به اقدامات ستاد راهبری خانواده و جمعیت هستند؛

▫ ۱۸. ارائه برنامه و الگوی مشارکتی در درختواره‌های مطرح‌شده، از جمله نکاتی است که باید به‌عنوان محور فعالیت‌ها مورد توجه قرار گیرد.

قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه

حرکت‌های جهادی از انزوای حوزه جلوگیری می‌کند

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی گفت: باید حرکت‌های جهادی در بین طلاب بیشتر از هر موقعی دیگر دیده شود؛ زیرا اگر این‌گونه حرکت‌ها نباشند، حوزه به انزوا کشیده می‌شود.

به گزارش خبرگزاری رسا، حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه در امور استان‌ها، ۱۷ اردیبهشت در نخستین گردهمایی دبیران استانی دبیرخانه هماهنگی گروه‌های جهادی حوزه‌های علمیه که در سالن جلسات انجمن‌های علمی حوزه‌های علمیه قم برگزار شد، با ابراز خوشحالی از حضور در جلسه گروه‌های جهادی طلاب حوزه‌های علمیه اظهار

کرد: یکی از سخت‌ترین فعالیت‌ها، کارهای جهادی است؛ چراکه باید در این عرصه، رویه جهادی و تقوای بالایی داشته باشیم و در این مسیر و حرکت مقدس، پای انسان نلرزد و از شماتتِ شماتت‌کنندگان نهراسیده و از راه راست خارج نشود.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی بیان کرد: امروزه باید حرکت‌های جهادی در بین طلاب بیشتر از هر موقعی دیگر دیده شود؛ چراکه اگر این‌گونه حرکت‌ها نباشند، روحیه جهادی در حوزه‌ها خواهد مرد و حوزه به انزوا کشیده خواهد شد.

قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه، معنای جهاد را تلاش هدفمند دانست و اظهار کرد: نیروهای جهادی باید دشمن را بشناسند و با شناخت و بصیرت کافی در مقابل فعالیت‌های ضد دینی دشمنان ایستادگی کنند.

وی در ادامه افزود: یکی از کارهای دشمنان این است که در جامعه اسلامی این‌گونه القا کنند که حرف و عمل روحانیون با همدیگر سازگار نیست؛ درحالی‌که گروه‌های جهادی روحانی و عالمانی بسیار عامل در کشور داریم و در عمل، پای کار و تلاش هستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، مصداق اتم و رأس گروه‌های جهادی را امیرالمؤمنین علیه‌السلام دانست و ابراز کرد: مجاهدت واقعی آن است که از کتاب و سنت تبعیت کند و فعالیت‌های خود در جامعه اسلامی را منطبق با آموزه‌های الهی تنظیم کند.

قائم‌مقام مدیر حوزه‌های علمیه در پایان اظهار کرد: باید تقویت نیروهای جهادی و تفکر آنان در کشور، روز به روز بیشتر و بهتر شود و ما نیز در حد وسع و توان خود، در کمک کردن به این گروه‌ها دریغ نخواهیم کرد.

فردوسی مروّج فرهنگ ایرانی اسلامی

یادداشتی از حجت‌الاسلام محمد کیانی

در تقویم رسمی ایران ۲۵ اردیبهشت «روز بزرگداشت فردوسی» حماسه‌سرای ایران و سراینده شاهنامه نام‌گذاری شده است.
«ابوالقاسم فردوسی طوسی»، حکیم، فیلسوف، ادیب و شاعر بزرگ حماسه‌سرا و پارسی‌گوی ایرانی در قرن چهارم است. او در تمام دوران زندگی، همواره در راه کسب علم و ادب و فرهنگ و معارف ناب اسلامی و همچنین تاریخ و آداب و سنت ایرانیان، همت گمارده، چنانچه تنها یکی از اثرات جاودانه او، «شاهنامه» است که نوشتن آن، حدود سی و پنج سال به‌طول انجامیده و نزدیک به پنجاه هزار بیت دارد و در این ابیات، داستان‌های حماسی پندآموز و تاریخ پهلوانان بزرگ سرزمین ایران را با رویکرد معارف ناب اسلامی نگارش نموده است. اکثر مورخین اذعان نموده‌اند که فردوسی پیرو مکتب اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام بوده است؛ همچنین برخی از دانشمندان و علمای سرشناس شیعه مانند: «عبدالجلیل قزوینی» و «قاضی نورالله شوشتری» به شیعه دوازده امامی بودن فردوسی، اذعان نموده‌اند. [مذهب فردوسی و ادیان در شاهنامه، ص۱۲]

تجلی محبت اهل‌بیت علیهم‌السلام در اشعار فردوسی

البته با نگاه به اشعار ولایی فردوسی، آن‌هم در زمان حکومت شاه‌محمود غزنوی و اهل‌سنت متعصب آن زمان، به‌آسانی می‌توان دریافت که او شیعه و شیفته اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام و به‌خصوص حضرت علی علیه‌السلام بوده؛ به‌گونه‌ای که همین اشعار وی، باعث رنجیده خاطر شدن شاه و پیمان‌شکنی او در رابطه با پاداش شاهنامه و همچنین خروج فردوسی از غزنین، پایتخت غزنویان شد و برخی از نویسندگان اهل سنت نیز، به فردوسی لقب «رافضی» دادند. [همان]

ابیاتی همچون:

که من شهر علمم، علیم در است
درست این سخن قول پیغمبر است

و یا

سر انجمن بد ز یاران علی
که خواندش پیمبر علی ولی

و یا

منم بنده اهل‌بیت نبی
ستاینده خاک و پای وصی
اگر چشم داری به دیگر سرای
به نزد نبی و علی گیر جای
گرت زین بد آید گناه منست
چنین است و این دین و راه منست
برین زادم و هم برین بگذرم
چنان دان که خاک پی حیدرم
دلت گر به راه خطا مایلست
ترا دشمن اندر جهان، خود دلست
نباشد جز از بی‌پدر دشمنش
که یزدان به آتش بسوزد تنش

این اشعار حماسی در رابطه با امیرالمؤمنین علیه‌السلام در آن دوره که همه شیعیان تقیه می‌کردند، واقعاً شاهکار است؛ چنانچه آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی درباره این اشعار گفتند: «مقام علمی فردوسی چنان بلند بوده که می‌توانسته، چنین ابیاتی را بسراید و جرأت نکنند، به او گزندی برسانند... نام مبارک حضرت امیر علیه‌السلام در آن دم و دستگاه جرمی نابخشودنی بوده و فقط به‌دلیل عظمت فردوسی، این گفته‌هایش را تحمل کرده‌اند؛ البته فردوسی در توحید الهی نیز اشعاری عظیم و فیلسوفانه دارد که مرحوم صدرالمتألهین به‌عنوان سند، یکی از آن‌ها را ذکر می‌کند: «خداوند بالا و پستی تویی/ ندانم چه‌ای هرچه هستی تویی» که تفسیر درست این شعر این است که همه حقیقت هستی خداست...» (سخنان معظم‌له / ۲۹ آذر ۱۳۹۷)

فردوسی پیونددهنده تمدن ایران به تمدن اسلامی

برخی از اُدباء و مورخین نیز، از جمله «سیدحسن امین» اذعان نموده‌اند که فردوسی، اسلوب و روش به شعر در آوردن شاهنامه را از قرآن کریم گرفته و در این کتاب، فرهنگ ایرانی را به فرهنگ اسلامی پیوند زده... و راه نیک‌بختی در دنیا و رستگاری در جهان واپسین را نشان داده است. [فرهنگ در آیینه زبان و ادبیات فارسی، ص۳۶]

انتقاد از پادشاهان و فراخواندن آنها به دادگستری، باور به ماندگاری نام نیک، انصاف در برابر دوست و دشمن، ستایش علم و عمل، مهر به همسر و فرزند، ستایش اندیشیدن و تأمل در کارها، نکوهش تنبلی و آز، دروغ و رَشک و بالأخره باور به ناپایداری دنیا و تهیه توشه برای سرای آخرت، از جمله نکاتی است که در سراسر شاهنامه به‌چشم می‌خورد؛ چنانچه گویی فردوسی، تمام شاهنامه را از سخنان حضرت علی علیه‌السلام الهام گرفته و بر اساس معارف مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام به رشته تحریر درآورده است. (سیدجعفر شهیدی، بهره ادبیات از سخنان علی علیه‌السلام، ص۳۰)

فردوسی از دیدگاه امام خامنه‌ای

امام خامنه‌ای، رهبر فرزانه انقلاب نیز در سخنان خود، بارها فردوسی و حکمت الهی اسلامی او را ستوده‌اند که در ادامه بخشی از سخنان معظم‌له، از نظرتان می‌گذرد:

«حقیقت این است که فردوسی یک حکیم است... و حکمت او، حکمت الهیِ اسلامی است... شما خیال نکنید که در حکمت فردوسی، یک ذره حکمت زرتشتی وجود دارد... (او) دلباخته و مجذوب مفاهیم حکمت اسلامی بوده...؛ بله! من موافقم که از «فردوسی» تجلیل شود... فردوسی باید هم بزرگ شود. فردوسی در قلّه است.... او انسانی بوده برخوردار از معارف ناب دینی» (گزیده‌ای از سخنان معظم‌له مورخ ۱۳۷۰/۱۲/۰۵و۱۳۹۰/۰۵/۲۴)

فرزانگان

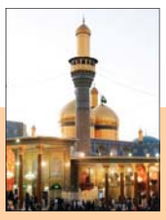

علامه ملا محمدزمان سوادکوهی رحمه‌الله‌علیه

• **تولد:** ۱۲۲۶ قمری • **وفات:** ۱۳۲۲ قمری

• **اساتید:** میرزای شیرازی

علامه ملا محمدزمان سوادکوهی مازندرانی از علمای زاهد و متقی قرن‌های سیزدهم و چهاردهم است که در سال ۱۲۲۶ قمری در آلاشت سوادکوه مازندران دیده به جهان گشود. این منطقه در ۱۸ کیلومتری زیرآب (سوادکوه) و آلاشت منطقه‌ای کوهستانی است که قله‌های بلندی دارد. در زمان ملا محمدزمان سوادکوهی حوزه‌های علمیه مازندران، دارای شکوفایی عظیم علمی بود. ملا محمدزمان مدتی را در حوزه علمیه بابل فعلی به تحصیل ادبیات عرب و مقدمات علوم دینی مشغول بود و سپس به تهران مهاجرت کرد.

اساتید

زمان حضور علامه ملا محمدزمان سوادکوهی در تهران، اوایل دوره حکومت ناصرالدین‌شاه قاجار است که هرات از ایران جدا شده بود. در این زمان نفوذ درویش‌ها و متصوفه در دربار بسیار بود. علما و دانشمندانی که از زمان صفویه به بعد، برای کم کردن ظلم و ستاندن حق مظلومان با دربارها ارتباط داشتند، خود را از دربار شاهان جدا کرده بودند. در حوزه علمیه تهران علما و دانشمندان زیادی بودند و مدارس متعددی در این شهر وجود داشت. در این حوزه به علوم معقول بسیار توجه می‌شد؛ به‌گونه‌ای که این شهر را شهر هزار عارف و حکیم خوانده‌اند. ملا محمدزمان سوادکوهی در دو مدرسه مهم تهران، مهدعلیا و عبدالله‌خان، محضر بزرگانی را دریافته و به کسب دانش پرداخت. در آن زمان حوزه‌های علمیه اصفهان و تهران از مهم‌ترین حوزه‌های درسی ایران به‌شمار می‌رفت. تدریس فقه و اصول و حدیث و نیز حکمت، عرفان و فلسفه محوریت داشت. اسامی اساتید وی در تهران عبارتند از:

۱. شیخ هادی مدرس تهرانی (متوفای ۱۲۹۵ قمری)؛
۲ ملاعلی حکیم زنوزی (متوفای ۱۳۰۷ قمری)؛
۳. میرزا ابوالحسن جلوه (متوفای ۱۳۱۶ قمری)؛
۴. میرزا حسین سبزواری (متوفای ۱۳۱۷ قمری).

مهاجرت به عتبات عالیات

ملا محمدزمان سوادکوهی بعد از سال‌های متمادی تحصیل و اقامت در تهران، جهت تکمیل معلومات خویش در سال ۱۲۸۶ قمری به نجف اشرف مهاجرت کرد و به‌مدت ۵ سال در درس میرزا حبیب‌الله محقق رشتی و سیدحسین کوه‌کمری شرکت جسته و از محضر علمی آنان بهره‌مند گردید. سپس به سامرا رفته و در جوار حرم امامین همامین عسکریین علیهماالسلام رحل اقامت افکنده و از محضر درس زعیم جهان تشیع میرزا محمدحسن شیرازی بهره‌مند گردید. او در میان شاگردان میرزای شیرازی جایگاه ویژه‌ای داشت و مورد امین و وثوق آن بزرگوار بود. او سه مرتبه عازم مکه معظّمه گردید و در سفر آخر، یک سال در جوار خانه خدا اقامت داشت. او پس از سال‌ها تحصیل و سکونت در عتبات عالیات عراق، برای همیشه در شهر مقدس کاظمین ساکن شده و روزگارش را با انجام وظایف شرعی و ارشاد مردم و عبادت و ریاضت گذرانده و تا آخر عمر و زندگانی پربرکت خود را در همین شهر باقی ماند.

از دیدگاه دیگران

۱. شیخ آقابزرگ تهرانی در وصف ملا محمدزمان می‌نویسد: او از اعاظم فقهاء و از اکابر علماء و از مشاهیر صالحان و اتقیاء و از اولیای مخلص خداوند در اقوال و افعال و مواظبت شدید بر انجام سنن دینی، مستحبات، تهجد و... بود.

۲. سیدحسن صدر و شیخ عباس محدث قمی، ضمن تأیید مطالب شیخ آقابزرگ تهرانی نوشته است که ملا محمدزمان، از عالمان ربانی و ریاضت‌کشیده بوده که اغلب روزه‌دار و صاحب کرامات و مکاشفات بوده است.

۳. محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در وصف وی می‌نویسد: عالمی نحریر(زیرک ودانا) و فاضلی خبیر و متبحری جامع و مقدامی(دلاور) بارع است. در فنون فضایل، صنوف کمالات، علوم عقلیه و نقلیه، حقایق و دقایق، اسرار حکم، هندسه و حساب و... است.

کمالات اخلاقی

ملا محمدزمان در مقام یک عالم ربانی و یک انسان زاهد، عابد و وارسته، بسیار بااحتیاط بود و اغلب سال را روزه بود و در نماز و روزه و قیام و قعود بسیار موفق و کوشا بود. انجام ریاضت‌های شرعی از کارهای اساسی و مستمر وی بود. او جثه‌ای کوچک و نحیف ولی روحی قوی داشت. او سختی‌ها را به جان می‌خرید و در راه خدمت‌رسانی به مردم و گرفتاران و برآورده کردن حاجات‌شان سخت کوشا بود. ملا محمدزمان دارای تشرفاتی نیز بوده است. او تألیفاتی در فقه و اصول داشته است که به‌صورت خطی باقی مانده است.

وفات

ملا محمدزمان سوادکوهی در سن ۹۶ سالگی و پس از یک قرن زندگی خداپسندانه، عاقبت در ۱۸ صفر ۱۳۲۲ قمری در کاظمین وفات یافت و در حرم مطهر امامین جوادین علیهماالسلام به خاک سپرده شد.

منابع: گلشن ابرار، ج ۱۳، ص ۳۹۳ - ۳۷۹؛ نقباءالبشر، ج ۲، ص ۷۱۳؛ الفوائدالرضویه، ص ۱۸۵

اشتراک افق حوزه
۰۲۵-۳۲۹۰۰۵۳۶
۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰